

Briselē, 2026. gada 16. martā
(OR. en)

7295/26

**Starpiestāžu lieta:
2025/0262 (COD)**

**CODEC 439
NDICI 7
DEVGEN 46
RELEX 357
ACP 24
COAFR 66
COASI 45
COEST 206
COLAC 35**

**COWEB 34
ELARG 34
MAMA 65
MOG 71
GLOBAL GATEWAY 21
FIN 413
ECOFIN 338
PE 40**

INFORMATĪVA PIEZĪME

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Saņēmējs: Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome

Temats: Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko attiecībā uz Ārējās darbības garantijas efektivitātes palielināšanu groza Regulu (ES) 2021/947
- Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma iznākums
(Strasbūra, 2026. gada 9.–12. marts)

I. IEVADS

Saskaņā ar LESD 294. pantu un Kopīgo deklarāciju par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem ¹ Padome, Eiropas Parlaments un Komisija vairākkārt ir neoficiāli sazinājušies, lai vienotos par šo priekšlikumu pirmajā lasījumā.

¹ OV C 145, 30.6.2007., 5. lpp.

Šajā sakarā Ārlietu komitejas (AFET) priekšsēdētājs *David MCALLISTER* (PPE, DE) un Attīstības komitejas (DEVE) priekšsēdētājs *Barry ANDREWS* (Renew, IE) attiecīgi AFET un DEVE vārdā iesniedza kompromisa grozījumu (grozījums Nr. 18) minētajā regulas priekšlikumā, par kuru *David MCALLISTER* un *Charles GOERENS* (Renew, LU) bija sagatavojuši ziņojuma projektu. Par šo grozījumu bija panākta vienošanās minētajā neoficiālajā saziņā.

II. BALSĒJUMS

Plenārsēdes balsojumā 2026. gada 10. martā tika pieņemts kompromisa grozījums (grozījums Nr. 18) minētajā regulas priekšlikumā. Komisijas priekšlikums, kas ir tādējādi grozīts, ir Parlamenta nostāja pirmajā lasījumā, kura ietverta šā dokumenta pielikumā izklāstītajā normatīvajā rezolūcijā ².

Parlamenta nostāja atbilst tam, par ko iestādes iepriekš bija vienojušās. Tāpēc Padomei vajadzētu spēt apstiprināt Parlamenta nostāju.

Pēc tam leģislatīvo aktu pieņemtu tādā redakcijā, kas atbilst Parlamenta nostājai.

² Parlamenta nostājas versija normatīvajā rezolūcijā ir iezīmēta, norādot ar grozījumiem izdarītās izmaiņas Komisijas priekšlikumā. Papildinājumi Komisijas tekstā ir izcelti *treknā slīprakstā*. Ar simbolu "■" ir norādīti svītrojumi.

P10_TA(2026)0059

Ārējās darbības garantijas efektivitātes palielināšana

Eiropas Parlamenta 2026. gada 10. marta normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz Ārējās darbības garantijas efektivitātes palielināšanu groza Regulu (ES) 2021/947 (COM(2025)0262 – C10-0107/2025 – 2025/0262(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2025)0262),
 - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 209. pantu un 212. pantu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C10-0107/2025),
 - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
 - ņemot vērā provizorisko vienošanos, ko atbildīgās komitejas apstiprināja saskaņā ar Reglamenta 75. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2026. gada 4. februāra vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
 - ņemot vērā Reglamenta 60. pantu,
 - ņemot vērā Ārlietu komitejas un Attīstības komitejas kopīgās apspriedes saskaņā ar Reglamenta 59. pantu,
 - ņemot vērā Ārlietu komitejas un Attīstības komitejas ziņojumu (A10-0221/2025),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
 2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
 3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.

P10_TC1-COD(2025)0262

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2026. gada 10. martā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2026/..., ar ko attiecībā uz Ārējās darbības garantijas efektivitātes palielināšanu groza Regulu (ES) 2021/947

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 209. un 212. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru¹,

¹ Eiropas Parlamenta 2026. gada 10. marta nostāja.

tā kā:

- (1) ***Savienības ārējās finansēšanas instrumentus, tostarp Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai plus (EFIA+), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/947², joprojām vada Savienības ārējās darbības mērķi un principi, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 5. punktā un 8. un 21. pantā, kā arī Savienības politika attīstības sadarbības jomā, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 208. pantā. Pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot Regulas (ES) 2021/947 izveidotās Ārējās darbības garantijas (“Ārējās darbības garantija”) efektivitātes uzlabošanai būtu jāīsteno, pilnībā ievērojot minētos mērķus un principus, vienlaikus nodrošinot saskaņotību starp Savienības politiku un partnervalstu pašu prioritātēm.***
- (2) ***Globālā ģeopolitiskā un ģeoekonomiskā situācija prasa, lai Savienība atkārtoti apstiprinātu savu apņemšanos izveidot savstarpēji izdevīgas partnerības ar partnervalstīm, tostarp tās apņemšanos konsolidēt demokrātiskās iestādes, stiprināt reģionālo stabilitāti un drošību, risināt migrācijas problēmas, veicināt cilvēces attīstību, dažādot piegādes ķēdes, uzturēt noteikumus balstītu starptautisko kārtību un novērst sekas, ko radījis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu.***

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē”, groza un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 (OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (3) *Savienība un tās dalībvalstis kopā joprojām ir pasaulē lielākās oficiālās attīstības palīdzības sniedzējas, un to stratēģiskajiem mērķiem un darbībām ir vajadzīga izteikta redzamība. Eiropas komandas pieejas ietvaros Savienības un tās dalībvalstu starptautiskās sadarbības politikai būtu savstarpēji citai citu jāpapildina, lai uzlabotu savas kolektīvās palīdzības efektivitāti, ietekmi un pievienoto vērtību un palīdzētu stiprināt informētību par Savienības un tās dalībvalstu darbībām partnervalstīs un to redzamību.*
- (4) *Draghi 2024. gada ziņojumā par Eiropas konkurētspējas nākotni ir ieteikts nodrošināt lielāku privātā sektora iesaisti un mazināt pārmērīgu ārējo atkarību, nodrošinot izejvielu, tīras enerģijas, ilgtspējīgu transporta degvielu un tīru tehnoloģiju piegādi no visas pasaules, un modernizējot un izmantojot *Global Gateway*, kas izklāstīta 2021. gada 1. decembra kopīgajā paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai ar nosaukumu “*Global Gateway*” (“*Global Gateway*”), kā arī paplašināšanās procesā iesaistīto valstu izaugsmes plānus **un visaptverošas partnerības ar kaimiņvalstīm**, un tam nepieciešami papildu resursi.*

■

- (5) Nozīmīgs Savienības finanšu instruments *Global Gateway* mērķu sasniegšanai un stratēģisko investīciju veikšanai ir EFIA+ un jo īpaši tā budžeta garantija, izveidotās Ārējās darbības garantijas komponents. Ārējās darbības garantijas efektivitātes palielināšana dotu iespēju finansēt Savienības ārējās darbības prioritātes, tostarp, iespējams, paplašināt *Global Gateway*, ***vienlaikus pieņemot diferencētu, situācijai pielāgotu pieeju partnervalstīm, jo īpaši tām, kuras identificētas kā valstis, kas saskaras ar nestabilitāti vai konfliktu, vismazāk attīstītām valstīm un lielu parādu apgrūtinātām nabadzīgām valstīm.***
- (6) ***Ņemot vērā ārvalstu ietekmes riskus un konkurējošas iniciatīvas, EFIA+ īstenošanā būtu jāpievērš uzmanība tam, lai nodrošinātu, ka Savienība saskaņā ar Ārējās darbības garantiju sniedz atbalstu tikai darbībām, kas atbilst Savienības vērtībām un interesēm, un nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un godīgu konkurenci Savienības uzņēmumiem.***
- (7) EFIA+ saskaras ar ļoti lielu Eiropas Investīciju bankas (EIB), Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB) un citu attīstības finanšu iestāžu pieprasījumu, un tas ir apstiprināts Komisijas novērtējumā par Eiropas Savienības ārējās finansēšanas instrumentu izvērtējumā daudzgadu finanšu shēmām 2014.–2020. un 2021.–2027. gadā.

- (8) EFIA+ garantijas segumu varētu palielināt līdz 2027. gadam, izmantojot Eiropas Ilgtspējīgas attīstības fonda (EFIA), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601³, pārpalikumus, kā arī efektīvāk izmantojot Savienības budžeta garantijas, no 65 % līdz 60 % samazinot attiecīgās Savienības saistības saskaņā ar EIB ekskluzīvo īpašo investīciju logu operācijām ar suverēniem partneriem un nekomerciāliem reģionālajiem partneriem. Minētais saistību samazinājums stāsies spēkā tikai pēc tam, kad būs grozīts attiecīgais garantijas nolīgums starp Komisiju un EIB. Līdzšinējo instrumentu pārpalikumu piešķiršanai EFIA+ nevajadzētu skart sarunas par daudzgadu finanšu shēmu pēc 2027. gada.
- (9) Lai EFIA garantijas pārpalikumu no 2024. gada 31. decembra piešķirtu EFIA+ uzkrājumiem, ir vajadzīga atkāpe no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509⁴ 216. panta 4. punkta a) apakšpunkta.
- (10) *Tādas līdzsvarotas un iekļaujošas ārējās darbības interesēs, kura atspoguļo Savienības plašākās ģeopolitiskās saistības, EFIA garantijas pārpalikumu piešķiršanai EFIA+ uzkrājumiem būtu jālīdzsvaro finansējums visos atbalsttiesīgajos reģionos, kā noteikts Regulā (ES) 2021/947 noteiktajā ģeogrāfiskajā finansējumā, un jo īpaši ar minimālajām summām, kas piešķirtas ģeogrāfiskajām programmām, kā noteikts minētās regulas 6. panta 2. punkta a) apakšpunktā.*

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1601 (2017. gada 26. septembris), ar ko izveido Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA), EFIA garantiju un EFIA garantiju fondu (OV L 249, 27.9.2017., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (11) Lai no 2024. gada 31. decembra atļautu EFIA+ garantijas resursus izmantot EFIA garantijas pieprasījumu apmaksai, ir vajadzīga atkāpe no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 214. panta 6. punkta.
- (12) Būtu jāuzlabo EIB, ERAB un attīstības finanšu iestāžu spēja efektīvi izmantot papildu resursus, vienkāršojot finansējuma apvienošanas darbību sistēmu, konsolidējot ar vienu īstenošanas partneri noslēgtos garantijas un tehniskās palīdzības nolīgumus un samazinot finanšu pārskatu sniegšanas biežumu no pienākuma ziņot vienu reizi ceturksnī uz pienākumu ziņot divreiz gadā. ***Vienkāršošana ir būtiska, lai piesaistītu apjomīgus privātā sektora ieguldījumus, palielinātu Savienības līdzekļu sviras efektu un radītu paredzamu vidi privātā sektora partneriem, kas ar kolektīviem ieguldījumiem vēlas piedalīties ilgtspējīgā attīstībā.***
- (13) Turklāt vienkāršošanas nolūkā būtu jāatceļ īstenošanas partneru pienākums revidēt informāciju par atsevišķām operācijām saskaņā ar garantijas nolīgumiem, kas īstenošanas partneriem jāsniedz ikgadējos ziņojumos Komisijai, jo tas nav prasīts Regulā (ES, *Euratom*) 2024/2509.

- (14) *Efektivitāte un vienkāršošana būtu jāpapildina ar pienācīgu pārredzamību un pārskatatbildību saskaņā ar Komisijas ziņošanas pienākumiem budžeta lēmēj institūcijai, kas noteikti Regulas (ES) 2021/947 41. panta 7. punktā, tostarp ar skaidru informāciju par EFIA un EFIA+ sniegumu, līdzekļu piesaistīšanu, līdzekļu piešķiršanu programmām un projektiem, konstatētajiem kopējiem pārpalikumiem un deficītiem, jebkādu pārpalikumu izcelsmi un summām, kas ierosinātas pārdalei. Komisijai regulāri būtu jāsniedz skaidri ziņojumi par EFIA+ darbību papildināmību, tostarp pierādījumi, ka atbalstītajiem portfeliem ir augstāks riska profils nekā salīdzināmām parastajām īstenošanas partneru ieguldījumu darbībām.*
- (15) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, veicināt Savienības sadarbību ar tās partnervalstīm un mazināt tās pārmērīgo ārējo atkarību, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet darbības mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants
Grozījumi Regulā (ES) 2021/947

Regulu (ES) 2021/947 groza šādi:

1) regulas 30. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Atkāpjoties no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509* 212. panta 3. punkta, atmaksājamās summas un ieņēmumus, ko rada finanšu instruments, kas izveidots saskaņā ar šo regulu, piešķir izcelsmes budžeta pozīcijai pēc pārvaldības izmaksu un maksu atskaitīšanas.

Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 216. panta 4. punkta a) apakšpunkta, jebkādu EFIA garantijas uzkrājumu pārpalikumu saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1601, par kuru 2025., 2026. un 2027. gadā budžeta projektam pievienotajā darba dokumentā ziņots saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 41. panta 5. punkta h) apakšpunktu, *izmanto*, lai veidotu uzkrājumus EFIA+ atbalstītajai budžeta garantijai.

Resursi, kas minēti šā punkta pirmajā un otrajā daļā, veido iekšējos piešķirtos ieņēmumus Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 5. punkta nozīmē.

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).”;

2) regulas 31. panta 8. punktam pievieno šādu daļu:

“Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 214. panta 6. punkta, EFIA+ resursus, kas saistīti ar uzkrājumu veidošanu EFIA+ atbalstītajai budžeta garantijai, un kas minēti Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 214. panta 4. punkta pirmās daļas b) un d) apakšpunktā *izmanto*, lai **2025., 2026. un 2027. gadā** segtu maksājumus saistībā ar EFIA garantijas pieprasījumiem **vairāk nekā 10 miljonu EUR apmērā**.”;

3) regulas 36. panta 1. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“EIB ir ekskluzivitāte attiecībā uz operācijām ar valstu partneriem un nekomerciāliem reģionālajiem partneriem ekskluzīvā īpašā investīciju loga ietvaros. Ekskluzīvā īpašā investīciju loga ietvaros pašu resursu ieguldījumu saprot kā atlikušā riska uzņemšanos un ar ES garantiju sedz 60 % no kopējās summas, kas izmaksāta un garantēta EIB finansēšanas operācijās, atskaitot atmaksātās summas un pieskaitot visas saistītās summas.”;

4) regulas 38. panta 6. punktu svīturo.

2. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

...

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs / priekšsēdētāja

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs / priekšsēdētāja